

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 16 (1449)

Gorica - četrtek, 21. aprila 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Pismo za svetovni dan molitve za duhovne poklice 1977

V duhu krščanskega veselja obhajamo v nedeljo 24. aprila 14. svetovni dan molitve za poklice. Praznujemo ga v veseli gotovosti, da je vstal Kristus živi, Učitelj, Pastir, Prijatelj, ki ostane z nami vse dni (prim. Mt 28, 20), ki nam govori in kliče: »Glej, stojim pred vrati in trkam: Če kdo sliši moj glas in vrata odpre, bom vstopil k njemu« (prim. Raz 3, 20). Prav kakor se je zgodilo ono jutro, ko se je vstal Gospod prikazal na obali Tiberijskega jezera, se prijateljsko pogovarjal s svojimi učenci in ponovno poklical Petra, naj hodi za njim (Jan 21, 4). Prepričljivi evangelij tretje velikončne nedelje nam nudi glavno misel za naše goreče in srčno priporočilo vere, upanja in ljubezni.

V tem evangeliju nas najprej preseneča naslednji dogodek: po čudežnem ribolovu učence, ki ga je Jezus ljubil, reče Petru: »Gospod je.« Ko je Peter slišal, da je Gospod, se je vrigel v morje, da čimprej pride k njemu. Gospod poplača to preprosto velikodušno vero s prijaznim povabilom apostolum: »Pridite jest!« (Jan 21, 12). Pazite na tisto pozorno ponudbo prijateljstva, ki ga to vabilo lepo izraža. Govorimo vam z besedami koncila: »Vera namreč vse osvetljuje z novo lučjo in razkriva božjo voljo glede celotne človekove poklicnosti« (CS 11).

Da, vsak resničen poklic se rodi iz vere, se utrjuje v veri; in sicer po živi veri, po kateri se vsak dan živi enostavno in velikodušno, v zaupanju in prijateljstvu do Gospoda. Nihče namreč ne gre za tujcem; nihče noče dati svojega življenja za nekoga, ki ga ne pozna. Doživljamo krizo poklicev, ali ni to predvsem kriza vere? Kako sveto dolžnost imajo dušni pastirji, starši in krščanski vzgojitelji, da sodobno mladino vodijo h globokemu spoznavanju Kristusa, k veri vanj in k prijateljstvu z Njim!

Potem je Gospod zahteval od Petra izpoved ljubezni: »Ali me ljubiš? Ali me ljubiš bolj kot tleže?« (Jan 21, 15-17). Znan je odgovor: »Da, Gospod, ti veš, da te ljubim.« Vsak poklic je dejanje ljubezni in sicer dvojne ljubezni: ljubezni do Gospoda, ki kliče, in ljubezni tistega, ki odgovarja. Je to zelo velik dar božje ljubezni, ko nekoga pokliče za posebno službo sebi in svoji Cerkvi: vabilo na duhovništvo, diakonat, redovništvo, k idealom svetnih ustanov, na misijonsko delovanje.

Toliko večja mora biti zato tudi sposobnost, ki sprejema ta izjemni in zahtevni poklic. Vi, ki vas vleče v duhovništvo, boste slišali nekoga dne škofovo spodbudo: »Služba Kristusa duhovnika opravljajte vedno veselji, s pravo ljubeznijo.« Vi, ki težite za evangeljskimi sveti, veste, da morate iz ljubezni do Kristusa vse zapustiti. Vi, ki težite za misijonskim poklicem, boste morali pričevati za Gospoda, če treba tudi z darovanjem lastne krvi. Zato krepite v sebi ljubezen. Učite se še bolj ljubiti Gospoda, še bolj ljubiti njegovo Cerkv, ljubiti jo tako, kakor jo je ljubil Kristus in zanjo dal samega sebe (prim. Ef 5, 25). Ljubite jo v njeni nedopovedljivi skrivnosti, v njeni vedni družbeni zgradbi, v njeni sedanji zgodovinski stvarnosti. Morda obstaja kriza ljubezni prej kot kriza poklicev. Priporočamo vam, pastirji, starši, vzgojitelji: pomagajte najboljšim med mladimi, najplemenitejšim dušam, da gredo ljubezen do Kristusa in do njegove Cerkve.

Omenjeni evangelij prinaša še presenečenje: vstal Gospod se ne boji vznemiriti vselega prijateljskega razpoloženja ob svojem velikonočnem srečanju in napove Petru žrtev in mučeništvo, ki ga čaka: »Drug te bo opasal in odvedel, kamor nočeš« (Jan 21, 18). Potem mu ponovi svoje vabilo: »Hodi za menoj!« (Jan 21, 19). Tudi vam nikomur ne prikrivamo: poklic je žrtev. Žrtev je od začetka resnega iskanja, ki zahteva nekaj odpovedi. Žrtev v trenutku, ko pade odločitev in se človek zave posledice te odločitve. Žrtev v času dolge poti potrebne priprave. In potem žrtev

vse življenje, ker bo vse življenje samo dosledno uresničevanje poklica, ki ga je Bog daroval, katerega pa vsak človek svobodno v duši sprejema in uresničuje. Kriza poklicev morda skriva strah pred žrtvijo? Pastirji, starši, vzgojitelji: znajte voditi mladino in druge plemenite duše k svobodnemu in veselemu sprejemanju žrtve.

Naše razmišljanje o evangeliju naj se sedaj spremeni v molitev. Molimo skupaj z apostoli, da Gospod pomnoži vero v naših krščanskih skupnostih in posebno v tistih njenih članih, ki jih želi poklicati v svojo službo.

Molimo z apostolom Pavlom, da Kristusova ljubezen prebudi božji klic v številnih in vzornih mladih ljudeh ter drugih plemenitih dušah; da take, ki še omahujejo, spodbudi k odločitvi; da podpira v vztrajnosti te, ki so se že odločili.

Molimo, da bodo vsi močni in pripravljivi, kakor je bil Kristus, ko je trpel, da bi vršili ne svojo, ampak Očetovo voljo, ko bo on hotel ali dopustil, da se navdušujočemu daru njegovega poklica pridruži teža žrtve. Naj jih vedno krepi velikonočno veselje vstalega Kristusa.

Ko pošiljamo to naše že običajno vabilo k molitvi, nas napolnjuje zelo veliko upanje, da bo znala vsa cerkvena skupnost sodelovati pri našem apostolskem hrepenjenju in da bo izkoristila ugodno priložnost za veselo in vztrajno premišljevanje o vrednosti, pomenu in nujnosti poklicev v Cerkvi in za Cerkev. Naj se ne bi prav noben vernik čutil nezadovoljen ob tem vprašanju, ampak naj vsak izpraša samega sebe in spozna svojo odgovornost. In da bi Gospod odgovoril na našo molitev in molitve vsega božjega ljudstva, iz srca podeljemo naš očetovski apostolski blagoslov.

PAPEŽ PAVEL VI.

■ Finančni ministri Evropske gospodarske skupnosti, ki so se sestali v Luxemburgu, so odobrili Italiji 500 milijonov dolarjev posojila. S tem je italijanska zadolžitev v tujini že dosegla 18,5 milijarde dolarjev. Zaradi zadnjega posojila obstajajo izglede, da bo lira svojo sedanjo vrednost še ohranila za nekaj mesecev, proti koncu leta pa naj bi njena vrednost padla na 950 lir za dolar.

Seminar mladinske komisije FUENS

V vasi Grouw pri Leeuwardenu na Nizozemskem se je vršil od 4. do 8. aprila vsakoletni seminar mladinske komisije FUENS, tj. ustanove, ki vključuje organizacijo številnih evropskih narodnih manjšin in narodov brez lastne države. Cilj teh seminarjev je spoznavanje problematike manjšin, ki jih organizirajo, obenem pa sodelovanje med manjšinami. V mladinsko komisijo FUENS je včlanjen tudi Slovenski kulturni klub iz Trsta. Kot predstavnica SKK se je letos seminarja udeležila Marija Breceglj, ki je obenem zastopala mladino Slovenske skupnosti. Seminar je bil razdeljen na dva dela. Prvi je bil posvečen spoznavanju frizijskega naroda, drugi pa debatam in razgovorom.

Frizijski narod živi na treh med seboj ločenih področjih: vzhodna in zahodna Frizija pripadata Nizozemski, severna Frizija pa Zahodni Nemčiji. Ta teritorialna razdelitev je privedla v teku stoletij do treh ločenih frizijskih narečij, ki so med seboj precej različna.

Leeuwarden (frizijsko Ljouwert) je glavno mesto zahodne Frizije. V tem mestu je sedež Frizijske akademije (Fryske akademie). Ta ustanova ni, kot bi se dalo sklepati iz imena, neke vrste univerza, temveč je poglobljena organizacija zahodnih Frizijcev. Steje okoli 550 članov. Član Frizijske akademije lahko postane le ti-

»Lepa je ljubezen do domovine. Toda je še nekaj lepšega — ljubezen do resnice.« Te besede je v prejšnjem stoletju zapisal ruski mislec Peter Čadajev, ki je med prvimi hotel odpreti Rusiji okna proti Evropi. Preko teh besed bi danes lahko tolmačili stanje današnje uradne Rusije, Sovjetske zveze. Njeni voditelji bi si morali te besede ponoviti in si jih vzeti globoko k srcu. Stavek bi lahko tako parafrazirali: »Lepa je ljubezen do Sovjetske zveze, toda še lepša je ljubezen do resnice.« Skozi prizmo takega idealizma bi morali zreti kremeljski voditelji danes, ko se pa v resnici opletajo najbolj udobnega in utilitarističnega političnega realizma, tudi ciničnega. Z drugimi besedami povedano: za vsakega poštenega sovjetskega državljana je seveda lepa domovinska in družbena zaveza, toda temeljiti mora predvsem na resnici in pravici.

Zakaj pa o tem tu pišemo? Iz dneva v dan smo pričeli novim krštvam osnovnih človeških svoboščin zlasti v sovjetskem taburu in v komunističnem svetu naplohl. S tem seveda ne izvzema nikake druge diktature drugačnega kova, o čemer smo že dovolj jasno pisali. S tem v zvezi je prav v komunističnem svetu nastalo posebej kulturno oporečništvu zelo pomemben pojav. Imamo predvsem imena na vrhu. Pisatelji in znanstveniki, kot Solženicin in Saharov, so med najbolj pogostimi. Zadnje leto se je zlasti v zahodnem svetu zvrstilo veliko ruskih kulturnikov, ki so sedaj verni tolmači in pričevalci nesvobodnega življenja v svoji domovini. Sinjavski, Pljušč, Bukovski, Amalrik, Maksimov — to je le nekaj vidnejših imen, ki jih svetovna javnost priznava za nesporne zastopnike tistega ruskega duhovnega življenja, ki se veruje v svobodoljubne in demokratične ideale, poleg tega pa še v globoko duhovno in tudi religiozno silo ruskega naroda.

SINJAVSKI — PRIČEVALEČ SVOBODNEGA DUHA

V našem listu smo že poročali, da je na veliki petek predaval v Gorici (dan prej pa v Trstu) znan ruski pisatelj Andrej Sinjavski, ke je že kako leto v zahodnem svetu. Sam je moral veliko pretrpeti v sovjetskih taboriščih in spoznal je do podrobnosti sisteme in metode sovjetskega preganjanja. V svojih izjavah je ruski pisatelj (ki ga označuje globoka vernost) podal nekaj karakteristik splošne kontestacije v Sovjetski zvezi in pri tem pripomnil, da gre tu za zelo razširjen pojav. Začela ga je pravzaprav v bučnem tonu sama Stalinova hči Svetlana Alilujeva, ki je zbežala na Zahod in s tem pravzaprav najbolj zgovorno, če ne naravnost paradoksalno, s prstom pokazala na boleče točke sovjetskega sistema. Hčerka glavnega komunističnega mogotca, enega izmed največjih diktatorjev vseh časov, je s tem kar se da učinkovito demantirala vsak mit o sovjetski »svobodi«. Sinjavski je sam kot profesor na moskovskem vseučilišču delal nekaj časa v inštitutu skupaj z njo. Poleg teh znanih dejstev je ruski oporečniški pisatelj prikazal nekaj značilnih potez sovjetskega življenja, ki dajo misliti. Zaustavil se je ob nekaki veri, ki jo partija zahteva od komunistov, verjetno pa tudi od vseh sovjetskih državljanov. Gre za vero v partijo, v sistem, v nezmotljivost nekega mita. Tudi s Hruščevim niso stvari prišle do posebnega izboljšanja. Naj tu le zabeležimo politično anekdotu, ki jo je Sinjavski povedal na svojem gorškem srečanju, ki pa je sama na sebi dovolj zgovorna. Na znanem partijskem kongresu, ki je zavrgel Stalinov mit in kult osebnosti, je Hruščev prejel na vodstveni tribuni nepodpisan listek, na katerem je bilo zapisano: »Vi govorite o Stalinovih zločinih. Toda kje ste bili vi taktat?« Hruščev je

vzel listek v roke, se nasmehnil in dejal proti dvorani: »Prosim, da vstane delegat, ki mi je poslal nepodpisan listek.« Nastala je mučna tišina in nihče ni vstal. Tovariš Nikita Hruščev se je tedaj zasmeljal, za njim tudi velik del dvorane, in zaklical: »Tovariš, ali se bojiš?... Vidiš, tudi mi smo se taktat balil!«

NE SMEMO MOLČATI!

Omenili smo že, da je Andrej Sinjavski globoko veren človek. Poudaril je, da je vsako javno versko pričevanje v ZSSR nevarno in tudi kaznovano. V taborišču so morali le skrivaj pokazati svoje versko prepričanje. Sinjavski je tudi v pogovoru, ki so ga prenašali na veliko soboto na italijanski televiziji, zelo prepričevalno govoril o vernosti ruskega naroda in o nepopisnih težavah, ki jih vera in vsako versko življenje danes ima v Sovjetski zvezi, posebej še v zadnjem času z naraščajočo protiversko propagando. Vse prej, kot spoštovanje helsinške listine, katero vlečejo ven kremeljski voditelji le taktat, ko jim ni všeč zanimanje svobodnega sveta za razmere pri njih doma!...

V Italiji se vedno bolj oglašajo razni ruski disidentje in jasno izpričujejo svoja stališča v zvezi s komunizmom, svobodo, pluralizmom itd. Tu ima vse to še posebno veljavo, saj je mit evrokomunizma še vedno silno aktualen in za nekatera čudno privlačen. (Ali niso tudi razni Gottwaldi, Rakoziji in tudi kak maršal ob svojem prihodu na oblast obljubljali svojim državljanom vse mogoče o nadaljevanju parlamentarnega režima, pluralizma, strank in podobno?)

Tako se je v nekem intervjuju oglašil urednik znane ruske revije v emigraciji »Kontinent«, Vladimir Maksimov. Potrdil je razne že od drugih disidentov nakazane teme, posebej pa se je zaustavil ob problemu evrokomunizma in dolžnosti informacije. Na vprašanje, če veruje v avtonomijo francoske ali italijanske KP od Moskve, je dobresedno dejal: »Ta zdedna avtonomija je nekaj naravnost smešnega. Če bi se v Rusiji spremenil režim, bi v teku štiriindvajsetih ur — ponavljam, v teku štiriindvajsetih ur — ostala niti senca takozvanega Berlinguerja kot Marchaisa.« Na vprašanje o evrokomunizmu je pa Maksimov dejal: »Tisti, ki poznajo zgodovino komunističnih partij vedno, da sta bila Lenin in Stalin, predno sta prišla na oblast, najbolj prepričana evrokomunista. Komaj pa ti gospodje pridejo na oblast, ne ostane od njih evrokomunizma absolutno ničesar... V Moskvi sedaj živita bodoči predsednik in bodoči tajnik italijanske komunistične partije. V Moskvi.«

Maksimov je ob koncu svojega intervjuja še zapisal besede, ki si jih moramo vsi vzeti k srcu. Na vprašanje, kaj lahko v svobodnem svetu naredimo za postopno izboljšanje sistema ali vsaj počasen razvoj sistema v demokratičnejše oblike, je ruski publicist dejal: »Pisati, govoriti, obveščati javno mnenje, neutrudno izpovedovati resnico.«

Prav v tem vidimo edino možnost, da se tudi Rusiji in vsemu komunističnemu svetu jutri odpre nova svobodnejša obzorja.

M.B.

nosti zahodne Frizije. Okvirno lahko zasledimo tri različna področja. Na jugozahodu je najstarejši del, ki je pretežno peščen. Sever in zahod sta sestavljena iz zemlje, ki so jo izrgali morju; med tema dvema predeloma je področje močvirij s številnimi kanali.

Drugi del seminarja je obsegal občni zbor mladinske komisije FUENS, več sestankov in okroglo mizo na temo »Federalizem«. Na občnem zboru smo po dolgi diskusiji o notranjih problemih organizacije izvolili novo predsedstvo. Za predsednika je bil potrjen član danske manjšine v Zah. Nemčiji Heinrich Schultz, podpredsednica je gradišćanska Hrvatca Klotilda Jandrisits, tajnica pa Christel Petersen, predstavnica Nordfrisk Instituta iz Zah. Nemčije.

Na okrogli mizi o federalizmu so sodelovali K.O. Meyer (danska manjšina v Zah. Nemčiji), G.M. Grousta in Juw for Wearinga (zah. Frizija) ter Jan Bearn, ki že dolga leta proučuje frizijsko zgodovino. Sklep tega razgovora je bil, da je sodelovanje med manjšinami izredno pomembno za rast posameznih manjšin.

Seminar je zelo uspel. Mislim, da vsi udeleženci letošnjega seminarja nestrpno pričakujemo prihodnje srečanje, ki bo v Dolini Aosta.

Ogledali smo si tudi pokrajinske značil-

Odmevi vstajenja

Proti koncu velikega tedna se je zdelo, kakor da je peklena moč dobila oblast nad naravnimi silami, da bi preprečila ali vsaj ovirala udeležbo pri pretresljivih obredih predvelikonočnih dni. Toda cerkve so bile kljub razburjenim naravnim silam dobro obiskane. Burja, mraz, dež in ponekod tudi sneg vernikov ni ustavil na potu h Kristusu, da ga počaste pribitega na križ.

Ob pogledu na to vihravo vreme, ki se je umirilo šele na veliko noč popoldne, je bilo kaj lahko premišljevanje, kako so se ob dnevu resnične Kristusove smrti pred skoro dva tisoč leti divje veselile peklenjske sile, ko so slavile zmago nad največjo tragedijo človeške zgodovine: umor nedolžnega človeka, Cloveka Boga.

Takrat je Satan triumfal s svojim delom. Dosegel je, kar je želel. Nahujskal je velike duhovnike in farizeje proti Kristusu in ti so sklenili, da mora umreti. Nekoliko časa pozneje je razbesnel nad množico, da je skupaj s tožitelji zahtevala smrt nedolžnega človeka in njih največjega dobrotnika. Pilat se je zaman trudil, da bi ga oprostil. Vedeli so, da je Kristus nedolžen, toda zahtevali so od njega, da jim za veliko noč izpusti zločinca Baraba. Pilat — v strahu za svoj visoki položaj — je klonil: »Dal ga bom bičati in ga nato izpustim.«

To je bila druga zmaga Satana nad Kristusom. Pilat je dal bičati nedolžnega človeka, ko je vendar bičanje pomenilo uvod v smrtno obsodbo! Kakšna divja radost za Satana! Zdaj je Kristus v njegovih rokah oziroma v rokah tistih, ki so poslušni njegovim navdihom za zlo. Kako je besnel nad nedolžnim Kristusom! Judovska postava je za Jude dovoljevala 40 udarcev, toda Kristus so prisodili najhujši način rimskega bičanja. Vojak so imeli nad obsojencem popolno oblast. Kot orodje so uporabljali bič, spleten iz usnjenih jermenov, ki so bili na koncu obteženi s svinčeni krogljicami ali ostrimi koščicami. Žrtvi so s tem orodjem razmesarili život in ude, da so se videle kosti. Takega so peljali pred Pilata, ki je vzkliknil: »Glej, človek!« Hotel je s tem v množici vzbuditi sočutje, toda ta — nahujskana od Satana — je skupaj z voditelji vpila: »Križaj ga! Križaj ga!« Takrat je Pilat dokončno klonil — si umil roke — v znamenje, da je Kristus nedolžen in jim ga izročil.

Ob tretji zmagi nad Kristusom je Satan še hujše besnel v svojem sovraštvu do njega. Prišel je vojakom, da mora kralja krasiti krona, ognjen mora biti v škrlat in v rokah mora imeti žezlo-trs, ki je znamenje vladarstva. In vse to so vojaki storili. Zasramovali so ga na vse načine, mu končno vzeli trs iz roke in ga z njim bili po glavi. A še ni bilo Satana dovolj! Zločinca, ki sta bila z njim križana, eden na desni, drugi na levi strani, sta bila na križ privezana z vrvmi. Kristus, dasi so vedeli, da je nedolžen, pa so prisodili najhujši način križanja: z žebli so ga pribili na križ. In ko so s križa zaslišali Kristusove zadnje besede, je Satanovo zmagozlasje priklopelo do viška: Sin božji je za vedno strli!

Njegovo zmagozlasje pa je bilo le kratkotrajno. Nerazumljive stvari so se godile ob smrti Cloveka Boga: Zagrinjalo v templju se je pretrgalo na dvoje od vrha do tal, zemlja se je stresla, skale so se razpočile, grobovi so se odprli, sonce je otmennelo (dasi je bil ob polni luni sončni mrk nemogoče), nastala je tema po vsej zemlji... in stolnik je dejal ob vsem tem, kar je videl: »Resnično, ta je bil božji Sin« (po Mt 27, 51-54).

Zaradi teh nenadnih in strašnih sprememb se je Satanovo zmagozlasje razblinilo v nič. Besnel je v svojem srdu, ko je slišal pogana, ki je priznal, da so umorili božjega Sina. In strašen dvom ga je razjedal ob misli, da se bodo morda uresničile besede umorjenega, da bo tretji dan vstal. Če se to zgodi, bo on, Satan, ob tej satansko zamišljeni tragediji doživel popoln poraz...

Tretji dan je Gospod res vstal. Kdaj, tega nihče ne ve. Evangelist Matej nam v začetku 28. poglavja tako poroča: »In glej, nastal je velik potres. Zakaj angel Gospodov je prišel iz nebes in je pristopil ter odvalil kamen in sedel nanj. Njegovo obličje je bilo kakor blisk in njegovo oblačilo belo ko sneg. Od strahu pred njim so stražniki strepetali in bili kakor mrtvi.«

Angel je spregovoril ženam, ki so prišle h grobu: »Ne bojte se! Vem namreč, da iščete Jezusa križanega. Ni ga tukaj, kajti vstal je, kakor je bil rekel. Pridite in pogledajte kraj, kamor je bil Gospod položen« (Mt 28, 2-6).

Se in še bi lahko naštevali sporočila prič, ki so vstalega Kristusa videli, se ga

doticali, z njim govorili in on je celo jedel z njimi; saj se jim je prikazoval ob raznih priložnostih — posameznikom in večjih skupinam — celih 40 dni.

Kristus je vstal! Ne bodimo malodušni nad današnjim razkristjanjenim časom! Satan je v svojem srdu do Boga divjal, divja in bo divjal do konca sveta. Toda ne bojmo se! Imamo Kristusovo jamstvo, da bo z nami vse dni do konca sveta. Na skalo je zidana njegova Cerkev in peklenjska vrata je ne bodo premagala.

Kristus je vstal! Aleluja!

Vstanimo tudi mi k novemu krščansko življenju, da bomo vredni Kristusove obljube: »Kdor mene prizna pred svetom, bom tudi jaz njega priznal pred Očetom... Kdor mene uživa (v me veruje), bo živel vekomaj.«

T. C.

Kamenčki

Neokusna pustna burka

Od letošnjega praznika sv. Jožefa nas loči že več kot mesec dni, vendar se ga radi spominjamo. Tudi letos je bilo v Ricmanjih lepo, kot vedno, čeprav so nekateri predvidevali, da bo praznika za vedno konec. Pošteno so se užili. Res nas je ne koliko motilo slabo vreme, kakor že večkrat v preteklosti. Vendar, kot za nagrado, smo praznovali kar dva dni zaporedoma: v soboto in nedeljo. Zlasti v cerkvi je bilo zelo prijetno. Urnik služe božje se je odvijal po običajnem redu ob lepem petju in zanimivih govorih jezuitskega patra F. Svovljšaka iz Sv. Lucije pri Portorožu, ki nam je pripravil kar majhen misijon. Mnogim je to služilo kot dragocena pomoč za duhovno pripravo na bližnje velikonočne praznike.

Ob tem praznovanju pa se še nismo mogli otestiti skrajno grenkega vtisa, ki nam ga je posredoval radio Trst A s ponesrečeno pustno burko, ki se je predzno in bogokletno dotaknila tudi našega farnega zavetnika sv. Jožefa. Ne bomo omenjali besede in poštenega časopisa. Vendar se upravičeno zgražamo nad dejstvom, da je moglo tako besedilo sploh priti na radijski program, ki ga poslušajo tudi mnogi resni in verni ljudje. Izgovor, da je o pustni vse dovoljeno, ne drži. Sicer bi morali opravičiti vse tiste, tu in onkraj meje, ki izkoristijo prav pustne povorke in pustne šeme, da smešijo vse, kar je vernim ljudem sveto.

Mladi »umetnic«, ki je besedilo pripravila, pa svetujemo, naj vsaj spoštuje svoje sosede, če že nima več spoštovanja do svetnikov. »Vraga« in njegove »vražarije«, če v nje ne veruje, pa naj si jih sama drži. Vsekakor naj rajši pometa pred svojim pragom in naj pusti poštene ljudi v miru, kakor so jo Ricmanjci vedno pustili v miru in niso šli žaliti nikogar, še najmanj k sosedom, s katerimi želijo živeti v miru in prijateljstvu.

Skupina vaščanov iz Ricmanj

OKNO V DANAŠNJI SVET

● 31. marca so v Bukarešti pokopali romunskega pravoslavnega patriarha Justiniana, ki se je v svetu pisal Ion Marina. Bil je tretji romunski patriarh, odkar je leta 1885 carigradski patriarh privolil, da se sme romunska Cerkev sama upravljati. Rodil se je leta 1902 v kmečki družini in bil najprej učitelj. Duhovnik je postal leta 1924. Kot patriarh je znal romunsko Cerkev prilagoditi socialistični stvarnosti. Pri tem je nekam samoumevno sprejel odlok komunističnih oblastnikov, ki so samovoljno priključili poldrug milijon katoličanov vzhodnega obreda romunski pravoslavni Cerkvi.

● V Južni Koreji je te dni slavil petdeseto leto izhajanja katoliški tednik »Catholic Shibo«. Casopis bere okoli milijon Korejcev.

● Stolnica v Regensburgu (Zah. Nemčija) je v veliki nevarnosti, da se zruši. Izpušni plini so močno načeli njeno pročelje, ki je v gotskem stilu in staro že 700 let. Zato je deželna vlada pozvala mestno upravo, da stavbo takoj zaščiti pred nadaljnjim razpadanjem.

● Pred 25 leti je začel izhajati v Boliviji katoliški dnevnik »La Presencia«. V teku četrto stoletja si je pridobil in javnosti velik ugled. Tudi vlade, ki se v Boliviji pogosto menjavajo, so bile vedno pozorne na njegovo pisanje. Proslav ob srebrnem jubileju izhajanja lista se je udeležil tudi kardinal Pignedoli, ki je bil pred 25 leti

OD TEDNA DO TEDNA

■ Sklep španske vlade, da legalizira komunistično partijo, je povzročil v višjih vojaških krogih hudo nevoljo. Minister za pomornico admiral Pito de Veiga je iz protesta odstopil. Nato se je sestel višji vojaški svet, ki je enodušno obsodil zakonitev partije, toda »iz višjih domovinskih ozirov sprejema zaradi discipline izvršeno dejstvo«. Medtem je ministrski svet sklenil, da bodo državnozbornske volitve v sredo 15. junija.

■ Predsednik italijanskega senata Amintore Fanfani je obiskal Indijo, kjer ga je sprejel novi ministrski predsednik Morarđi Desaj.

■ Ves teden se je v svetovni javnosti veliko govorilo o eksplozivnem položaju v afriški pokrajini Saba, v katero so pred tremi tedni vdrli neki najemniki iz Angole. Na poziv predsednika države Zaire, Mobutuja, kamor spada Saba, so Francija, ZR Nemčija in Belgija začele Mobutuju pošiljati vojaško pomoč, Maroko pa je poslal 3.000 vojakov. Vzhodni blok socialističnih držav skupaj z Angolo je začel pisati o »vmešavanju v tujo državo«, čeprav je za pomoč zabil zakoniti zairski predsednik. Ni pa bilo vmešavanje, ko so kubanske čete na poziv levičarskega gibanja MPLA prišle v Angolo, pomagale temu gibanju na oblast in tam ostale.

■ Položaj vojaške vlade v Etiopiji postaja vedno bolj kočljiv. Eritrejski gverilci, ki so se izurili in oborožili v sosednjem Sudanu, so skupaj z abesinskim rasom Mengesem vdrlj v severni del Etiopije, da odtrgajo Eritrejo od ostale države.

■ Eno leto pred iztekom zakonodajne dobe so bili Belgijci klicani na volitve, ki so bile po zadnji vojni že enajste, saj Belgijo ponovno pretresajo krize gospodarskega in jezikovnega značaja. Na zadnjih volitvah se je najbolje odrezala stranka krščanskih socialcev, ki je pridobila kar šest mest. Na ta način je bil potrjen tudi dosednji ministrski predsednik Leo Tindemans, ki pripada omenjeni stranki.

Zbor predstavnikov manjšin alpskega loka

V Chivassu, mestu blizu Turina, so se 6. aprila sestali predstavniki strank, oz. političnih gibanj, ki delujejo v izključno korist prizadetih narodnih skupnosti. Bili so prisotni predstavniki Okcitancev, Francozov iz Doline Aosta, Nemcev iz Južnega Tirola, Ladincev ter Slovencev. Slovensko narodno skupnost je zastopala edina slovenska stranka, to je Slovenska skupnost, katero sta predstavljala deželni tajnik dr. Stoka ter goriški pokrajinski tajnik Marjan Terpin. Mesto Chivasso je bilo določeno za ta važen sestanek zato, ker so se tu 19. septembra 1943, torej v polnem vojnem času, zbrali predstavniki manjšin, ki bivajo v alpskem področju, in sklenili živeti avtonomno življenje in se tako otestiti železnega plašča vsedravnih strank.

Po uvodnem poročilu zastopnika Union Valdotaïne, dr. Salvadorija, ki je podal

Družinske posvetovalnice

V Katoliškem glasu smo brali o razpravi, ki je tekla v deželnem svetu o družinskih posvetovalnicah (Consultori familiari) v naši deželi. Kaj so pravzaprav take posvetovalnice? Odgovor na vprašanje so skušali dati na srečanju, ki je bilo v zavodu »Stella Matutina« v Gorici. Tam je govoril dr. Masutto, predsednik deželne komisije, ki je izdelala zakon o družinskih posvetovalnicah v naši deželi, in gospa Vieci iz Vidma, ki sodeluje pri taki posvetovalnici v Vidnu. Po njuni razlagi je zadeva naslednja.

Italijanska država je začela z velikimi reformami, ki se tičejo družine in zdravja državljanov. V ta namen so izdelali novo družinsko zakonodajo, ki je že stopila v veljavo; sedaj je na tem, da stopi v veljavo nova ureditev zdravstvene oskrbe v Italiji. V parlamentu je bil sprejet zakon o razporoki, ki je dobil potrdilo v referendumu. Sedaj je v razpravi zakon o splavu. V vsoto dejavnosti so vključuje tudi zakon o družinskih posvetovalnicah. Rimski parlament je sprejel zadevni okvirni zakon julija 1975. V tem zakonu so nakazani nameni družinskih posvetovalnic: biti v službi družine in materinstva. Državni zakon pa prepušča deželam, da vsaka zase izdela podrobno zakonodajo o teh posvetovalnicah, ker jih zaupa v upravo deželam.

Nekatere dežele so tak zakon že sprejele. Med temi so dežele Emilija, Lombardija in še kaka druga. Toda deželni zakoni o posvetovalnicah se med seboj razlikujejo. Ponekod so naredili iz njih ne samo posvetovalnice, temveč zdravniške ambulatorije, kjer se skrbi za spolno vzgojo, za kontracepcijo, za abortus in podobno. To pa ni v duhu državnega zakona, ki pravi, naj bodo to le posvetovalnice, v katerih naj se z nasveti pomaga družinam v njih problemih in težavah, ko nastanejo. Zato naj bodo člani posvetovalnic razni kompetentni ljudje: sociolog, psiholog, pedagog, psihoterapevt, jurist ne pa kakšni gi-

nekologi in babice. Mesto za te bo v raznih zdravniških centrih, ki jih predvideva nova zdravstvena zakonodaja. Podobne posvetovalnice imajo že v številnih zapadnih in tudi socialističnih državah. Ponekod dobro delujejo.

Pri razpravi v deželnem svetu v Trstu je prišlo do spopada med demokratstani in laičnimi strankami prav z ozirom na nameni, ki naj ga imajo družinske posvetovalnice v naši deželi. Laične stranke so hotele, naj bi te posvetovalnice bile predvsem centri za načrtovanje družine (kontracepcija, abortus). Demokratstani in SSK so pa hoteli, naj ostane zakon zvest smernicam državnega okvirnega zakona: posvetovalnice naj nudijo nasvet in pomoč pri težavah, ki nastanejo v zakonu in v družini, naj se pa ne bavijo s tem, kar spada v zdravniško kompetenco. Drugi razlog za spor je bil v tem, kdo naj upravlja te posvetovalnice. Laiki so bili izključno za javne ustanove (občine, pokrajine), demokratstani pa za to, naj se dovoli tudi privatnim ustanovam, da lahko vodijo slične posvetovalnice, če imajo na voljo kompetentne osebe. Zato naj tudi privatne posvetovalnice uživajo javno podporo, če se izkažejo, da dobro vršijo svojo nalogo.

Ko je prišlo do glasovanja, je bil zakonski osnutek zavržen tudi z glasovi mislilni, ki so se pri glasovanju pridružili levičarskim in laičnim strankam. Družinskih posvetovalnic v naši deželi za sedaj torej še ne bo.

Ce nimamo še državnih posvetovalnic, imamo pa nekaj poskusov privatnih posvetovalnic. Ena takih je v Vidmu. Kako deluje, je razložila ga. Vieci, ki je v posvetovalnici zadolžena kot socialna delavka. Predvsem je povedala, da vsi sodelujejo brezplačno. Njih delo je v tem, da osebami, ki se znajdejo v stiski, skušajo pomagati z nasveti ali jim poiskati pomoč pri kakšni drugi ustanovi, ki ima denarna sredstva. Navedla je, kako so npr. prišli mladoletni zaročenci odločeni, da naredijo splav. V posvetovalnici so jim razložili, kaj to pomeni; uvideli so pri tem, da težave prihajajo tudi od strani družin obeh mladih ljudi. Z dobro besedo so posredovali pri starših in zadeva se je ugodno rešila. Takšni in slični so primeri, ki privedejo ljudi v posvetovalnico. Tu jim skušajo z dobro besedo pomagati. Včasih uspejo, včasih ne uspejo. Takrat pa se prizadeti morajo obrniti na druga vrata.

Takšno je pametno gledanje na družinske posvetovalnice, ki res ne smejo postati centri za kontracepcijo in abortus, kot hočejo feministke.

IZ KANALSKE DOLINE

Rabelj: brez gospodarskih načrtov

Od časa do časa pridejo novice, da bodo zaprlj rudnik svineca in cinka, od katerega kraj živi. Domačini upajo, da se to ne bo zgodilo, saj je ruda še najmanj za desetletje.

Vendar pa obratovanje rudnikov podobno kot drugih gospodarskih obratov ni odvisno samo od zaloga rude, ampak tudi od drugih stvari. Tako od cene pridobljene kovine na svetovnem in domačem trgu (rudnik živega srebra v Idriji je moral prav zaradi tega ustaviti delo), od finančne pomoči državnih in poldržavnih ali zasebnih družb, ki rudnike upravljajo in izkoriščajo, nadalje od splošne gospodarske krize ali pa krize v rudarstvu itd.

Zaradi tega bi bilo potrebno tudi v Rablju misliti na razvoj vzporednih in stranskih dejavnosti, tako da bi imeli ljudje delo, če bi rudnik nepričakovano ustavil izkopavanje.

Druge vasi v Kanalski dolini kot Ukve, Zabnice, Ovcja vas, Bela peč, Fužine, imajo v primeri z Rabljem veliko širšo gospodarsko osnovo: nekaj kmetijstva, gostinstva, turizma, železnica, trgovina (Trbiž), tovarni promet in skladiščenje (Pontriba, Kokovo). Zato najdejo ljudje v teh krajih mnogostranske možnosti zaposlitve. V Rablju pa je vse vezano samo na rudnik. In če ta zapre, umre z njim tudi vas.

Vsled tega bi bil potreben poseben gospodarski načrt, ki bi ga morala izdelati občina Trbiž, pod katero Rabelj spada: raziskati možnosti za poživitev turizma, prometa skozi vso dolino in preko Predele (1156 m), kjer je mejni prehod na jugoslovansko stran, na Bovško, v dolino Soče in proti Gorici in morju. Preučiti možnosti za povečanje trgovskega prometa v namem Rablju. Poskrbeti za več kulturnih prireditev, tako da se prebivalci, ki prihajajo od vseh vetrov in pripadajo trem jezikovnim skupinam, bolj navežejo na kraj, v katerem so se naselili.

Izšel je hrvaški prevod vseh Dantejevih del

»Matica Hrvatska« je skupaj z založniško hišo »Liber« izdala hrvaški prevod vseh Dantejevih del: gre za dve v usnje vezani knjigi na skupno 1.600 straneh. Ta pomemben kulturni podvig pod naslovom »Dante: dela« je sad truda dveh znanih italijanistov z zagrebške univerze. To sta Frane Cale in Mate Zorić. Prva knjiga (740 strani) zajema vsa dela v prozi in poeziji razen Božanske komedije. V uvodnem delu je prikazano življenje, delo, poimen in še posebej pesnikova umetnost in njegova aktualnost.

Druga knjiga, ki obsega 860 strani, je v celoti posvečena Božanski komediji, ki je prevedena v italijanskem enajstercu. Sledijo bogate opombe, opis oseb, grafični oris pekla, vic in nebes ter seznam imen. Drugo knjigo dopolnjuje esej z naslovom »Dante pri Hrvatih«, ki je razdeljen v dva dela: »Dante v hrvaškem slovstvu« in »Dantejeve teme v likovni umetnosti Hrvaške«. Obe knjigi staneta 800 novih din, kar znes v lirah 36.000.

Koncert ob desetletnici V spomin Bernardinu Godničju

Vsak nastop slovenskega pevskega zbor v zamejstvu je za nas kulturni praznik. To velja še toliko bolj za koncert ob jubileju pevske skupine, ki ima še toliko večji simboličen pomen. In tak je bil v nedeljo v nabito polni dvorani Katoliškega doma v Gorici koncert moškega zbor »Mirko Filej« ob desetletnici njegovega delovanja. Ljubitelji naše pesmi, prijatelji zbor od blizu in daleč, predstavniki organizacij in oblasti, vsi so s svojo udeležbo hoteli počastiti praznik našega petja, obenem pa tudi delo in požrtvovalnost pevcev goriškega moškega zbor.

Ob začetku je pozdravil občinstvo in goste predstavnik zbor Viktor Prašnik, ki je v svojih spremnih besedah orisal nastanek zbor, njegov pomen in značilnosti ter vloge, ki jo danes igra v našem kulturnem življenju. Zatem je predal besedo gostom, ki so hoteli zboru čestitati ob njegovi pomembni obletnici. Prvi je spregovoril predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete dr. Kazimir Humar, ki je poudaril nekaj temeljnih misli v zvezi z zborom. Z današnjim koncertom se je hotel zbor posebej oddolžiti spominu prof. Fileja, saj se bomo letos spominjali petnajste obletnice njegove smrti. Posebej pa se je spomnil dirigenta Zdravka Klanjščka in njegovega dela ter izteve in sodelovanja pevcev samih. Za njim so zboru čestitali predstavniki mešanega zbor »Lojze Bratuž«, Fantov izpod Grmade, odbora za Katoliški dom, Slovenske prosvetne zveze ter predstavnica zbor »Bojan« iz Dornberka. Poseben pozdrav je prinesel goriški župan Pasquale De Simone, ki je v svojem nagovoru čestital zboru in podčrtal pomen njegovega dela tako v slovenskem kot v širšem kulturnem prostoru. Po koncertu pa sta zboru prinesla svoje pozdrave in čestitke še predstavnik Slovenske skupnosti, Marjan Terpin in deželni svetovalec dr. Drago Štoka.

Koncert sam se je delil na dva dela. Prvi del je bil umetne in duhovne vsebine, drugi pa v glavnem narodne. Najprej je zbor »Mirko Filej« odpel tri polifonske skladbe skladateljev Maineria, Asole in Gallusa. V cerkveno glasbo se lahko uvršča tudi Mokranjčev »Njest svjat«, medtem ko sta izrazito duhovni pesmi spiritual »Dep River« in Pahorjev Očenaš hlapca Jerneja. Zadnje tri pesmi prvega dela pa so bile razpoložensko lirčne: Mihelčičeva Jesen in Srebotnjakova Bori ter religiozno uokvirjena Foersterjeva Večerni ave.

Nedvomno je bil prvi del sporeda najtežji, tako programsko kot interpretativno. V polifonskem delu je goriški moški zbor pokazal dokaj resnosti in pripravi in diskretno tehnično obvladanje partiture. Pri interpretaciji teh skladb pa bi si želeli večje lahkotnosti in prožnosti. Morda bi k temu v bodoče pripomogel bolj sistematičen pristop k polifonski glasbi, ki ima pač svoje posebne zahteve. Prepričljivejši je bil zbor v naslednjih skladbah, kjer je prišla bolj do izraza njegova interpretacijska sila. To velja še posebej za ameriški spiritual z dobrimi solističnimi deli, Srebotnjakovo Bori in Foersterjev Večerni ave. Interpretacija Pahorjevega Očenaš hlapca Jerneja ni lahka, saj zahteva veliko dinamično in agogično pažnjo ter stilno fineso. Verjetno smo jo od strani goriškega zbor že slišali v boljši in bolj gotovi izvedbi.

Drugi del koncerta je bil posvečen izrazito slovenski narodni pesmi. Tu je zbor »Mirko Filej« dosegel lepe poudarjalne uspehe. Zvrstile so se še narodne pesmi,

ki so jih priredili skladatelj Vrabeč, Dev, Simoniti, Kernjak, Filej, Kramolc, Hajdrih. Pri teh izvedbah se je goriški moški zbor gotovo najbolj spontano izpel, pri čemer je prišel včasih do izredno lepih dosežkov. Veliko vlogo so imeli pri rožnih posameznih skladbah tudi solistični vložki, ki so dokazali, da ima zbor na splošno zelo dober glasovni material ter nekaj solistično incizivnih glasov. Naj dodamo še to, da bi bilo v prihodnje bolje dati večjo solistično vlogo pevcem, saj bi tako pevodaja imel večji kohezivski vpliv na zbor sam. Na koncu je zbor dodal še priljubljeno rusko narodno »Kalinka«, ki jo je zelo dobro oblikoval in ji dal širok vokalni razpon.

Levji delež pri zborovem uspehu ima njegov dirigent Zdravko Klanjšček, ki zbor vodi od vsega začetka in mu je že vtilil potrebno enotnost in osebni pečat. Njemu in pevcem želimo, da bi še naprej s tako vnemo gojili slovensko pesem in dosegli v bodoče vedno več uspehov!

ab

REVALS 1977

(Revija slovenskih instrumentalnih ansamblov)

V nedeljo 24. aprila ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu. Sodelujejo ansambli Explorer, Igo Radovič, Praprot, Supergroup in Taimis. — Prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem.

Prostorska problematika ozemlja manjšine

Dne 14. aprila je deželno tajništvo Slovenske skupnosti organiziralo notranjo konferenco o prostorski problematiki s posebnim ozirom na ozemlje, naseljeno s pripadniki slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlanija-Juljska krajina in sicer z vidika regulacijskih načrtov, kraških rezervatov, prometnih objektov ter industrijskih con. Namen tega posveta in še drugih, ki bodo sledili, je seznaniti javne politične delavce z globalno problematiko prostorskega načrtovanja, ki se ureja brez sodelovanja in soddoločanja predstavnikov Slovencev, zaradi česar smo bili in smo še vedno pasiven objekt, ki ga stalno postavljajo pred izvršena dejstva.

Zadevna poročila so pripravili člani urbanistične komisije in okviru Slovenske skupnosti in so obravnavala pravno in politično problematiko razlaščenja, urbanistično-prostorskega načrtovanja s posebnim ozirom na naravna zaščitna področja, prometne objekte ter industrijsko cono na osnovi Osmeskega sporazuma.

Tako je bilo med drugim ugotovljeno, da je Furlanija-Juljska krajina izdelala osnutek splošnega deželnega urbanističnega načrta ne da bi upoštevala kulturno-zgodovinske in gospodarsko-socialne potrebe prebivalstva, pripadajočega slovenski narodnostni skupnosti. In to kljub temu, da predstavlja ozemlje za narodno manjšino bistven življenjski element za njeno rast in razvoj ter uspešno upiranje asimilacijskim težnjam.

Prav tako brez sodelovanja manjšine sta bila izdelana načrta o kraških rezervatih ter industrijski con in Krasu. Ali se bodo ti načrti uresničili v obliki in obsegu ter na kraju, kjer so načelno predvideni, je vprašanje zase, vendar si kot Slovenci moramo biti že sedaj na jasnem, kakšne posledice nam prinašajo.

Iz vseh teh razlogov vodstvo SSK meni,

da je treba omenjene probleme strokovno in politično poglobiti in na njih osnovi priti do ustreznih zaključkov.

Poosimsko obdobje se je namreč pričelo na žalost in znamenju nič kaj vzpodbudnih znamenj, ko nam hočejo spot vsiliti svoj načrt o kraških rezervatih ter zanikati upravičenost manjšinske zaščite na istem kraškem ozemlju. Naš človek na lastni koži čuti, da ga hočejo odriniti v stran in s tem pehati v asimilacijo pod gesli prijateljskega ozračja in gospodarskega sodelovanja.

Iz poročil in posegov v razpravo je izšla ugotovitev, da je treba po raznih znakih sodeč pričakovati nov val razlaščenja in tudi druge posredne oblike odtujevanja manjšinskega prostora. Zato bo morala slovenska manjšina kot celota posvetiti temu problemu prvenstveno skrb. Predvsem je nujno napeti vse sile, da si dežela Furlanija-Juljska krajina izdelala nove in bolj pravične predpise za pridobivanje površin za dela javne koristi. Razumljivo je, da smo pri tem problemu Slovenci zainteresirani, zato se moramo tudi najbolj odločno zavzeti, da ohranimo čim več svojega ozemlja.

■ Vodilni hrvaški komunist Vladimir Bakarič je izjavil, da sta v Jugoslaviji trenutno 502 politična jetnika. O znanem disidentu Milovanu Džilasu pa je dejal, da ne dobi potnega lista zato, ker komaj je v inozemstvu, že stori kaj, kar je po jugoslovenskih zakonih kaznivo.

■ Specializirani potapljači v morskih globinah so potegnili na površje nadaljnjih 19 sodčkov s strupenim svinčenim tetraetilom, ki so bili v potopljeni jugoslovenski ladji »Cavtat«. Ta leži 95 m globoko na morskem dnu blizu mesta Lecce ob Otrantskem prelivu. V ladji je še 874 sodčkov.

zel si, da te pokopljejo na vrtojbenskem pokopališču, ker je bila tvoja želja, da počivaš in čakaš vstajenje na tisti božji njivi, kamor si v 30 letih spremil toliko tebi dragih Vrtojbencev. Zelja se ti je izpolnila in na belo nedeljo te je spremljala k večnemu počitku velika množica Vrtojbencev, potem še številni drugi ljudje iz Komma, od koder si bil doma, iz Gradnega v Brdih, kjer je bila tvoja prva duhovniška služba, iz Gorice, kjer si imel veliko znanec, in na tudi veliko število duhovnikov sobratov. Vsi so se zavedali, da se poslavljajo od duhovnika, ki je hotel biti duhovnik v polnem pomenu besede. Saj ti nisi poznal polovičarstva. Kar si bil, si hotel biti v celoti.

Spominjam se, kako je bilo v semenšču. Bil si v razredu pred mano, toda na igriščih, v učilnicah smo bili skupaj. Bernardin Godnič, tu si vedno izstopal, ne zaradi kakih izrednih talentov, temveč zaradi svoje visoke postave in zaradi svoje delavnosti. Kot pristen Kraševac si se zagrizel v delo in nisi popustil. Se veš, kako smo ustanovili »Metlo«. Skupina se nas je zbrala v želji, da bomo govorili čim lepšo in čim čistejšo slovensčino. Zato smo se začeli zbirati v skupini »Metla«, kjer smo se člani obvezali, da bomo drug drugega opominjali na napake in čistili svojo slovensčino tudi s pomočjo prostovoljnih kazni. Ti si bil duša »Metle«. To je prišlo na ušesa tedanjih predstojnikov, ki so videli v tem politično nevarno dejanje. Metlo so razpustili oz. jo prepovedali, ti si pa moral biti župnik v Dornberku, tvoj prastric je pa umrl kot župnik v Grgarju. Tvoj oče, cerkovnik v komenski »katedrali«, je bil nad vse vesel tisti dan, tvoja mati enako. Potem so te čakale službe. Začel si v Gradnem v Brdih. Med vojno sem te obiskal. Z zanosom si mi pripovedoval o svojih prvih dušnopastirskih izkušnjah, o delu z mladino, o prenovi podružnic, o stikih z ljudmi. Srečno si preživel vojna leta, ki so v Brda prinesla toliko gorja.

Po vojni se je zgodilo, da se je leta 1946 izpraznila vrtojbenska župnija s smrtjo Franca Kodriča. Zaposil si za to mesto in v marcu 1947 začel svojo službo v Vrtojbi, ki je bila takrat v glavnem še kmečka vas. Na delo si se vrgel z vso vnemo, kot je bilo v tvoji naravi. Sadovi so se kmalu poznali zlasti pri otrokih in v cerkvi.

Delo z mladino je bilo tvoje veliko veselje in tvoja velika muka. Vse bi dal za mladino pri verouku in izven nje. Tedaj si skupaj z bratom Franjom in nekaterimi drugimi mlajšimi duhovniki uvidel, da so pri pouku potrebni novi prijemi, nove metode in nova vsebina. Vrtojba je kmalu postala prvo središče veroučne preнове v Sloveniji. Skupaj z bratom sta pripravljala in razmnoževala nove katekizme. Zglede sta iskala povsod, pri Italijanih, Francozih, Nemcih. Tvoje župnišče je v petdesetih letih postalo tiskarna novih katekizmov. Ni bilo vse takoj popolno, toda pot je bila nakazana in po njej je šla nadaljnja prenova mladinskega verouka v Sloveniji.

Druga tvoja ljubezen je bila cerkev. Zel si, naj bo hiša božja lepa in smotrno urejena. Vrtojbenska cerkev je nova zgrajba, saj so lani obhajali 50-letnico posve-

titve. Vendar tebi notranjščina ni ugajala. Zel si, naj bi cerkev Srca Jezusovega postala lepa in bolj prikupna, zlasti pa da bi bolj ustrezala potrebam liturgije.

Tudi na tem področju si postal pionir. Poklical si Toneta Kralja in z njegovo pomočjo prenovil notranjščino vrtojbenske cerkve. Tone Kralj je cerkev preslikal in ustvaril nekaj umetnin, ki bodo ostale. Vendar oba, ti in Kralj, nista ostala samo pri stenah. Prenovila sta celotno notranjščino, posebno prezbiterij. Bil si med prvimi, če ne absolutno prvi, ki si je obrnil oltar proti ljudstvu, odstranil obhajilno mizo, predelal stranske oltarje, da bolj izstopata glavni in daritveni oltar. S preveč korenitimi spremembami nismo vsi soglašali in še danes ne soglašamo. Toda tam so, da pričajo o tvoji podjetnosti in odprtosti za vse novo, kar se ti je zdelo pametno.

Pri tem delu in skrbeh si se izčrpaval, da si prežgogaj ostarel. Pridržiš se se še razne težave z zdravjem, ki je zmeraj bolj pešalo. Toda s kraško trmo si kljuboval, dokler ni nezdravljiva bolezen postala močnejša kot ti. Na velikonočni petek si dočrpal, ko ti je bilo 63 let, od katerih si 30 let preživel v Vrtojbi.

Te skromne vrstice naj ti bodo v spomin in v zahvalo za vse, kar si storil za Vrtojbence, med njimi tudi za moje pokojne starše.

Kazimir Humar

Srečanje vseh birmancev tržaške škofije, njih staršev in botrov bo v Bazovici v nedeljo 22. maja ob 15.30.

Iz Slovenije

● Ob novice, da bodo v Ljubljani postavili krematorij za sežiganje mrtlicev, je tiskovni urad ljubljanske nadškofije dal izjavo, v kateri pravi, da je pokopavanje mrtlicev v zemljo še naprej pravi krščanski pogreb. Ker pa v sedanjih razmerah sežiganje ne pomeni več nujno znikanja verske resnice o vstajenju od mrtvih, je dovoljeno človeku, ki se odloči za sežig svojega trupla, podeliti zakramente za umirajoče in zanj opravljati javne molitve. Vendar naj se žare ne blagoslovijo v krematoriju in se je ne spremlja na pokopališče, pač pa se jo lahko blagoslovi ob grobu.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

Zadruga z neomejeno zavezo - Bazoviška ulica 2, Opčine

VABILO

Spoštovani član! Vljudno ste vabljeni, da se udeležite rednega letnega občnega zbor, ki bo v prvem sklicanju v soboto 23. aprila 1977 ob 8. uri dopoldne in v drugem sklicanju v nedeljo 24. aprila 1977 ob 10. uri v dvorani Finžgarjevega doma, Narodna ulica 89 (zraven Hranilnice in posojilnice), z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročili upravnega in nadzornega odbora, razprava in odobritev obračuna za poslovno leto 1976 ter razdelitev čistega dobička.
2. Določitev višine posrednih in neposrednih kreditov posameznim obvezancem.
3. Določitev doplačil novih članov ter višina aktivnih in pasivnih obrestnih mer.
4. Volitve novih odbornikov.
5. Slučajnosti.

UPRAVNI ODBOR

ANDREJ MAJČEN SDB

Tri tedne pri slovenskem kirurgu dr. Janežu

(Priredil Anton Vodè SDB)

(5)

Pater Crotti: Aprila 1948 je dr. Janež prišel v Caotung. Bili so težki časi. Bolniki so bili v rokah neveselih zdravnikov mazačev. Pravega kirurga sploh ni bilo. Manjkalo je tudi najpotrebnejšega za operacije. Toda dr. Janež je trdo držal. Učil se je kitajščine in si sam vzgajal pomožne osebe za operacijsko sobo in za zdravljenje. Uspehi so se kmalu pokazali.

AM: Msgr. Kerec je bil vesel in je tudi mene povabil v Caotung, k sestram in k dr. Janežu. Skupaj z doktorjem greva po bolnišnici, da pregledava bolnike. Vsakega lepo pozdravi in se za vsakega zanima. Vsak pa ga pozdravi: »Fampiljaos«, precej sapa sem spustil po operaciji na zadnjici. Doktor se mi nasmehne in pravi: To je za nas zdravniške najlepša muzika. Če gre plin ven, se rana veliko lepše celi, ker bolnika ne napenja.

Pater Crotti: Povsod se je govorilo o čudežnem zdravniku, ki je kos tudi nemogočim primerom. Rešil je na stotine in stotine življenj. Operiranci so veselo odhajali domov, saj so jim vrnilo zdravje roke gospoda doktorja, Kerečevega prijatelja. Bolnišnica je postala znana daleč naopoli in vsak dan so od daleč prinašali bolnike na bambusovih nosilnicah. Tudi komunisti in drugi malopridneži so se prihajali zdraviti; in doktor jih ni spraševal, kaj so, ampak kaj jih boli.

AM: Gospod Janež, rad bi vam postavil še eno vprašanje: Kaj mislite o delu, o svetosti in prizadevanju pokojnega msgr. Kereca? Prav v tem trenutku vstopi p. Crotti; pa še njemu zastavim isto vprašanje. Msgr. Kerec, odgovorita soglasno, je bil velik mož in je mnogo dobrega storil in uredil v škofiji. Če bi njega ne bilo, bi jaz, pravi dr. Janež, nikoli ne bil misijonski zdravnik. In p. Crotti dostavi: Mi kamiljanci ne bi bili prišli v misijone pred 30 leti. To je njegova velika zasluga. Za njegovo beatifikacijo sicer ne bomo glasovali, a vseeno je bil zelo velik, znan, spoštovan, apostolski mož, zelo goreč za vse

dobro. Ker je bil človek, je pa seveda imel tudi svoje senčne strani, a kljub temu je bil velik in zaslužen misijonar. Ponosen je bil na svoj škofovski prstan, na rdeče gumbe, na visoko mitro, na svilene rdeče nogavice med svojimi revnimi kristjani, ki so take reči cenili.

S KITAJSKE CELINE NA OTOK FORMOZO

Pater Crotti: Za nove gospodarje Kitajske republike niso važna življenja, važen je marksizem. Kmalu je prišel ukaz, da morajo vsi tujci in tako imenovani kapitalisti oditi iz dežele. Tako je doktor v aprilu 1952, po štirih letih uspešnega delovanja, moral zapustiti Caotung.

AM: Najprej je šel msgr. Kerec, za njim kamiljanci, mariborske sestre in končno dr. Janež. Ker je bil salezijanski zavod, kjer sem bil takrat ravnatelj, že nacionaliziran, smo se vsi za nekaj časa stiskali na škofiji. Tu je bil v hišem priporu tudi kunminški nadškof Derouineau z nekaterimi drugimi misijonarji. Končno je prišel ukaz za izgon.

Na kitajsko-hongkonški meji sta dr. Janca čakala kamiljanca p. Pastro in br. Caon. Že takoj po prvem pozdravu sta ga povabila, da bi šel z njima na Formozo. Pater Crotti, ki je že vodil novo bolnišnico na Tajskej, pa mu je poslal telegram in ga povabil v Bangkok. Msgr. Kerec, ki je pred nami dospel v Hongkong, se mu je za vse lepo zahvalil in mu dejal: Tu vam dam 2.000 ameriških dolarjev; uredite si, kakor veste in znate. Jaz vam ne morem več pomagati.

Za doktorja je bilo vprašanje, kam naj sedaj gre, življenjskega pomena. Pa naj Bog odloči, si misli. Kjer mi bodo prvi poskrbeli dovoljenje, tja pojdem. Kocka je padla na Taiwan. Vesel je bil, tako bo mogel biti spet med Kitajci, ki jih je imel rad kljub vsemu, kar so mu komunisti zagodili.

Pravi: Stiri letni noviciat na celine mi je zelo koristil. Kamiljanci, internuncij (najprej msgr. Riberi, pozneje msgr. Caprio) in škof Kuok so ga kar na rokah nosili. Vedeli so, kako velikega pomena bo njegovo delo v kamiljanskem delokrogu med

ubogimi na Taiwanu in še posebej v Lotungu, kjer je bilo tisti čas prav veliko zelo ubogih in potrebnih kitajskih beguncsev s celine. Pa tudi domači Tavinci so bili zaradi vojne močno izčrpani: povsod sami blede, bolni in žalostni obrazi, ki so klicali po usmiljenju.

V takem okolju je pred 25 leti ta razkuštrani in sitni, pa vendar tako izvršni zdravnik začel z božjo pomočjo svojo slavno lotunško zdravniško misijonsko kariero.

Pater Crotti: Mesto Lotung ima 40.000 prebivalcev in leži na vzhodni morskolič bli kakih 100 km od glavnega mesta Tajpeh. Pred 25 leti je imela Formoza 8 milijonov prebivalcev (sedaj jih ima 16, samo Taipei 2). Ceste, železnice, industrija, trgovina, elektrika in podobno je bilo na zelo nizki stopnji (medtem ko je sedaj vse drugače). O sanitarnih napravah je boljše, da ne govorimo: malo bolnišnic, malo zdravnikov, pa še ti malo večji; ni bilo zdravil ne drugega, kar je potrebno za bolnišnico.

(Drugič naprej)

